

A1 - Ammekufjøs, 3 løsninger - uisolert.

Tallefjøs som kan bygges om til liggebåser "Hadelandsfjøset".

Beskrivelse

"Hadelandsfjøset" er et begrep på et tallefjøs bygd med mål på bygget som muliggjør senere ombygging til 3-rekkers liggebåsløsning. Det er en ensidig talleløsning med bred gjødselgang og fôrbrett langs langvegg. At løsningen har en ensidig talleløsning gir god dybde (9,8 m) i tallearealet, uten at bygget blir altfor bredt. God dybde på tallearealet er et av de viktigste kriterier for et vellykket tallefjøs. Dette fordi områdene av tallen som er nærmest gjødselgangen er utsatt for mye tråkking fra dyra og raskere blir fuktig. Den gode tørre tallen blir derfor lengst vekk fra gjødselgangen, og derfor er det viktig med god dybde på tallearealet. Et godt tallefjøs har gjerne 9 - 11 m dybde på tallearealet. Det må forøvrig være oppvarmingsmulighet i sykebinge i fjøset.

Hadelandsfjøset er et fleksibelt fjøs. Utfra arealet kan følgende alternative driftsopplegg være aktuelle:

- Driftsopplegg 1: 30 - 32 ammekyr i kombinert drift. Her har man altså full fremfôring av alle ungdyr. Alle okser fôres frem til slakt og alle kviger fôres frem til rekruttering og evt. livdyrsalg.
- Driftsopplegg 2: 42 ammekyr i spesialisert drift. Alle oksekalver, samt overskuddskviger selges som livkalv etter avvenning. Kun nødvendige rekrutteringskviger fôres opp.
- Driftsopplegg 3: Kun ammekyr i fjøset. 55 ammekyr vil være aktuelt antall. Dette vil være aktuelt driftsopplegg i biffring-samarbeid eller på gårdsbruk hvor man har annen driftsbygning for ungdyra.

Både strøing og fôring er nærliggende å utføre med "halmblåser". Gjødselgangen skrapes enten med traktor eller med skeiv-vinget gjødseltrekk som tåler belastningen i et tallefjøs. Noe halm kan med fordel strøs i gjødselgangen for å gi et tørrere golvmiljø. Gjødsel som skrapes ut vil ha en talle-konsistens og lagres i gjødselgrop utenfor fjøset.

Tallefjøs har en noe høyere årlig driftskostnad enn mange andre løsninger på grunn av halmforbruket. Halm har mange steder en betydelig alternativ verdi, noe som gjør det mer aktuelt å bygge et fleksibelt bygg som f.eks. kan bygges om til liggebåser senere. Hadelandsfjøset har denne fleksibiliteten og dette kan også bevisst benyttes i en trinnvis bygge-fase hvor man drifter fjøset som et tallefjøs i 3-5 år før man tar byggetrinn 2 og bygger liggebåser og bløtgjødselhandtering. Dette vil fordele byggekostnaden over 2 perioder.

Kostnadsoverslag

Byggets utv. areal: 780 m² husdyrrom + 25 m² inngangsparti = totalt 805 m²

	Pris
Grunnarbeider	220 000
Betongarbeider	750 000
Uisolert bygg	1 150 000
Isolert inngangsparti	90 000
Vannforsyning	110 000
Ventilasjon	100 000
Elektriske installasjoner	175 000
Innredning inkludert gjødseltrekk	300 000
Brannvarslingsanlegg	75 000
Planlegging, diverse/marginer	130 000
Total byggekostnad eks. mva.	3 100 000

Byggets grunnflate	805 m²	Byggepris/m²	3 851
---------------------------	--------------------------	--------------------------------	--------------

En vesentlig del av byggets kostnad er fôrbrett og overbygg over fôrbrett. For å redusere kostnaden på bygget er et alternativ å ha åpen langvegg med kun takutstikk over fôrbrettet. 2 m spart bygningsbredde vil kunne gi en innsparing på $(2 \times 42) = 84 \text{ m}^2$. Dette vil kunne gi en redusert byggekostnad på 200 000 - 250 000 kr.

Et byggetrinn 2, dvs. ombygging til liggebåser i dette bygget vil kunne beløpe seg til:

	Pris
Utvendig gjødselkum	360 000
Gjødseltrykker	85 000
Utvidelse av gjødseltrekk	40 000
Betongarbeider liggebåser	155 000
Liggebåsinnredning og gummimatter	140 000
Total byggekostnad eks. mva.	780 000

Tegninger

